

Voorlees- en doetips

Niet alleen voor op school, maar ook voor thuis. Omdat het fijn is om meer met het boek te doen dan het alleen voor te lezen.

Wilma Degeling:
tekst (boek en deze lesbrief)
Hanneke de Jager:
illustraties (boek en de knutsel)

Inleiding

Voorlezen is geweldig.

Verhalen zijn leuk, illustraties mooi... Maar er is meer.

Kinderen krijgen via boeken een kijkje in een andere wereld dan die van henzelf. Op een veilige manier - gewoon op een stoel of in hun eigen bed - beleven ze avonturen en overwinnen ze problemen.

Boeken geven stof tot nadenken, tot praten met elkaar. Voorlezen vergroot bovendien hun woordenschat. Dit alles geldt ook - en misschien zelfs wel juist - als de boeken veel plezier geven. Onderstaande tips bij het voorlees-prentenboek 'De beste' kunnen daarbij helpen.

Bij de start

Voorlezen begint met het bekijken van het boek.

Lees de titel voor en bekijk de illustratie op de voorkant. Laat zien dat het woordje *niet* voor *de beste* is doorgehaald. Wat zou dat betekenen?

Lees dan de tekst op de achterkant voor. Dat geeft de kinderen alvast een idee waar het verhaal over gaat en dat helpt bij de concentratie.

Het boek voorlezen en erover praten

Door het boek interactief voor te lezen (samen te praten over tekst en illustraties) zullen kinderen actief meedoen en alle prenten goed onderzoeken. Dat laatste is leuk én belangrijk, want ook in dit prentenboek wordt het verhaal verteld door de combinatie van tekst en illustratie. Op die illustraties zijn veel details te ontdekken.

Hieronder staan voorbeelden van vragen en onderwerpen waarover je met elkaar kunt praten (met cursief een aanduiding van het antwoord).

Dat hoeft natuurlijk niet allemaal meteen bij de eerste keer dat je het boek voorleest. Kinderen houden van herhaling en lees het boek dus meerdere keren voor. Dan kun je het verhaal steeds iets verder uitdiepen. Dat uitdiepen kan ook door het na te spelen met je eigen knutsel.

De start van het verhaal

Menno kan veel dingen een beetje, maar hij wil ook wel eens ergens heel goed in zijn.

Waarom wil hij dat eigenlijk?

Hij ziet dat anderen dat leuk vinden en trots zijn op hun prestaties. Is hij jaloers? Nee, dat ook weer niet; hij gunt zijn vrienden hun succes. Maar hij wil dit zelf ook.

De zoektocht van Menno

Menno wil uitzoeken waar hij supergoed in kan worden en gaat bij zijn vrienden kijken.

1. De eerste tip is om de kinderen een zin te laten aanvullen:

De pogingen eindigen steeds in de zin 'Menno gaat op zoek naar iets anders'. Die zin gaan kinderen aanvullen als je als voorlezer na een paar keer zegt 'Menno gaat...'

2. 'De beste' is gewoon een leuk verhaal over een muis met veel vrienden.

Er zitten wel **thema's** onder dat verhaal en daarover kun je met kinderen praten:

- ergens goed in zijn; aanleg hebben en oefenen om te presteren; en dat het ook prima is om niet de beste te (willen) zijn;
- vriendschap, iets voor anderen doen.

Het gesprek daarover kun je starten met de vraag: **Wat ontdekt Menno?**

1^e ontdekkingen:

Menno ontdekt gaandeweg wat je allemaal moet doen om ergens heel goed in te worden. Je hebt talent/aanleg nodig, maar je moet ook flink oefenen en er dus veel tijd in steken. Wil hij dat wel? Uitgesplitst naar de verschillende ontmoetingen:

1. *Bij Mounia weet hij: hij heeft geen zin om iedere dag te zwemmen. Bij Mik ontdekt hij dat judo niets voor hem is (hij wil niet op de mat gegooid worden, maar dat ook een ander niet aandoen). Dat zijn dus **dingen die hij niet wil doen**. Dat komt na de balletzusjes terug bij Melchior (Menno houdt er niet van om zo hard te studeren).*

2. *Bij de balletzusjes merkt Menno: hij kan helemaal niet zo sierlijk bewegen. En later ontdekt hij dat hij ook niet goed is in voetbal en tennis. Dat zijn dus **dingen die hij niet goed kan, waar hij geen aanleg voor heeft**.*

3. *Hebben het/de voorgelezen kind(eren) trouwens in de gaten dat Menno bij zijn zoektocht heel behulpzaam is (hij wil Marit helpen sjouwen, hij helpt Mirjam met de vastgelopen rolstoel)?*

4. *Behulpzaam is hij ook bij Mats en Mila. Dat vindt hij leuk en hij denkt dat hij misschien ook wel zo'n mooie tuin kan aanleggen.*

5. *Daarna helpt hij Maud en Mildred en ook dat vindt hij leuk. Zou hij supergoed kunnen worden in taarten maken? Nee, ontdekt hij en daar is **een omslag te zien: hij vindt dat niet zo erg, want het is eigenlijk prima om alleen te helpen**.*

(let op: er volgt dus niet meer de zin 'Menno gaat op zoek naar iets anders.')

2e ontdekking:

Menno is tevreden en ontdekt wat hij fijn vindt.

6. *Bij de volgende vriend – de zingende Midas - is die omslag (zie bij Maud en Mildred – hiervoor onder 5) helemaal duidelijk: **Menno hoeft helemaal niet de beste te worden**, want dat is Midas al. Menno vindt het genoeg om te luisteren en om een beetje mee te zingen en te dansen.*

7. *Als hij daarna naar huis loopt, is Menno heel **tevreden** met zijn dag. Het is niet gelukt om ergens supergoed in te worden, maar **hij weet nu: hij houdt juist van verschillende dingen doen met zijn vrienden**.*

8. *Dat besef vormt het startpunt van een plannetje: hij gaat een feestje organiseren voor de jarige Marit en roept de hulp in van al zijn vrienden.*

3^e ontdekking:

Menno ontdekt dat hij gewoon iets moet doen dat bij hem past, iets waarvan hij houdt. Juist dan is hij precies goed zoals hij is.

9. *Tijdens de toespraak van Marit begrijpt Menno dat hij wel ergens goed in is: iets organiseren.*

*Uiteindelijk ontdekt hij: **ik ben een goede vriend**.*

Waarom is hij daar zo blij mee? Vriendschap vindt hij het fijnste dat er is.

Napraten naar aanleiding van het verhaal

a. Wat vinden de kinderen van Menno en zijn vrienden?

Vinden zij de muizen bijvoorbeeld leuk, stoer, slim, aardig? Kunnen ze uit zichzelf benoemen waar de muizen goed in zijn?

b. Kennen zij uit hun eigen situatie al verschillen als: de een is goed in tekenen, een ander bij gym of aan het klimrek?

Praat met de kinderen over dingen proberen en oefenen. Dat kan zijn uit eigen ervaring of bijvoorbeeld van een broer of zus. Denk aan: leren fietsen zonder zijwieltjes, op school je best doen om iets onder de knie te krijgen, lange tijd zwemles hebben voor je kan afzwemmen voor je diploma, trainen bij voetbal, een muziekinstrument leren bespelen, enz.

Zijn ze blij als iets moeilijks eindelijk lukt? En wat vinden zij leuk om te doen?

c. Menno helpt zijn vrienden graag.

Helpen zij zelf ook wel eens? Waarmee dan en vinden ze dat leuk? Helpen ze dan uit zichzelf of moet dat bijvoorbeeld van papa of mama (speelgoed helpen opruimen o.i.d.)?

Menno en zijn vrienden:

Op de voorste schutbladen staan alle figuren uit het boek los afgebeeld met hun naam erbij.

Op de achterste schutbladen is die naam weggehaald. Zelfs bij kinderen die al een beetje kunnen lezen, kun je dus vragen: weet jij nog hoe iedereen heet?

Letters – en in het bijzonder: de letter M

Voor kinderen die al met letters bezig zijn, zit er nog iets leuks in het boek.

Muis begint met de letter M, maar is gezien/gehoord dat Menno en al zijn vrienden een naam hebben die ook met een M begint?

Er zijn nog veel meer namen die met een M beginnen. Kennen zij er een paar die niet in het boek voorkomen? Kunnen ze ook zelf namen met een M verzinnen?

Dit kun je makkelijk uitbreiden naar andere letters, bijvoorbeeld:

- Stel dat dit verhaal niet over muizen ging, maar over poezen of katten? Hoe zouden Menno en zijn vrienden dan heten? Maak samen een lijst namen die met een P of een K beginnen.

Kleuren, knutselen en naspelen

Bij dit verhaal heeft Hanneke de Jager een knutsel gemaakt.

Je kunt die downloaden van www.wilmadegeling.nl.

Print hem uit op dik papier of plak de print op karton, zodat je alles overeind kunt zetten.

Kinderen kunnen de knutsel-kleurplaten kleuren met potlood of viltstift.

Helemaal leuk is het om de muizen net als in het boek kleding aan te geven van oude stofjes of bijvoorbeeld vilt (dat laatste rafelt niet en is makkelijk te verwerken). En maak er gerust wat extra muizen bij met het tweede knutselvel.

Zo kunnen kinderen een deel van het verhaal naspelen.

Veel plezier!